

blive mekanisk, når man skal dokumentere et projekts virkning på miljøet, på fattigdomsbekæmpelsen, på kvindespørgsmålet, på demokratiseringen osv. Det er indvirkningen på disse tværgående hensyn, vi skal redegøre for, ligemeget hvad det er, vi laver.

Det er klart, at der kan blive tale om en slags analytisk overlæs på skrivebordet, før vi kommer ud i virkeligheden og foretager os noget, men det er en praktisk arbejdsmæssig betragtning. Jeg mener stadig, det er meningsfuldt at bruge begrebet, og mange andre steder i verden er der ingen tvivl om, at det åbner for meningsfuldt politisk arbejde og pres i denne sag.

Så tror jeg egentlig, jeg med disse bemærkninger har redegjort for de sager, jeg i denne omgang ville sige noget om.

Helle Degn (S):

Jeg vil gerne takke udviklingsministeren for besvarelsen, både med hensyn til det bistandspolitiske og til OSCE-samarbejdet.

Til fru Hanne Severinsen vil jeg sige, at jeg deler helt den opfattelse, at debatten aldrig må ende med at blive de rene ritualer eller blive rent mekanisk eller ende i det rene rapportskriveri eller konferenceri. Det er utrolig farligt, hvis det ender sådan, og derfor er det også vigtigt med denne debat i dag. Jeg mener, den skal tjene til inspiration for det videre arbejde for alle dem, der nu skal i gang med at følge op på de forpligtelser, regeringen har sagt ja til at påtage sig.

I den forbindelse vil jeg gerne sige, at når man skal forberede sig på begrebet mainstreaming, er det vigtigt at være opmærksom på, at det måske er hele strukturen, der skal tackles, og ikke bare den barriere, der i første omgang viser et symptom på, at der er noget galt. Det er ikke bare kvinderne, der skal integreres i en forkert struktur. Der skal indgås en ny kontrakt mellem kvinder og mænd om nye og ændrede roller mellem kønnene. Men dertil kræves ikke alene et input fra kvinder, men så sandelig også fra mænd, og derfor er det vitalt at få forhandlet sig frem til en ny kønskontrakt.

For at få inspiration til det vil jeg gerne henvise til, at den europæiske kvindelobby har udgivet et lille dokument på 25 sider, hvor de ud fra nogle meget spændende vinkler har prøvet at lave en opfølgning af og et opfølgingsforslag til Beijingvedtagelserne. Jeg synes, det må kunne danne et glimrende grundlag for de ministerier, kommuner og organisationer, som skal arbejde videre.

Jeg vil heller ikke lægge skjul på, at når regeringens tredje handlingsplanperiode skal vurderes, er jeg meget spændt på at se, hvilke konkrete mål, aktiviteter og årstal ikke mindst kommunerne og amterne vil komme med. Under de tidligere debatter her i Folketinget har kommunerne påkaldt sig vores særlige interesse, og det vil nok ske igen, så vidt jeg kan bedømme det allerede nu.

Jeg vil sige til fru Anni Svanholt, at med hensyn til den debat, fru Anni Svanholt gav anledning til, nemlig om ligestilling kan opnås år 2000, synes jeg, det er et smukt mål at sætte sig. Men det er måske lidt fejlagtigt at sætte det op som et mål. Jeg tror, vi alle skal være optaget af at forstå, at ligestilling er en proces, der er fuldstændig mægtig i den politiske proces: Den finder aldrig hvile. Det er en proces, der vil foregå til evig tid, og derfor kan man ikke sige, at den skal være færdig på et givet tidspunkt.

Fru Annette Just spurgte: Hvorfor skal vi egentlig vente helt til år 2000? Jeg har kun den bemærkning, at ligestilling er en livslang proces lige så vel som det politiske engagement, vi har kastet os ud i med det job, vi har. Til syvende og sidst er det vel respekten for hinanden, som fru Annette Just også talte om, der skal bære det fremtidige ligestillingsarbejde. Det består netop i, at samspillet mellem kvinder og mænd skal bringes til at foregå på begge køns præmisser, ikke kun på det ene køns præmisser. Vore strukturer og systemer skal ikke kun være indrettet og gearet til at opfange den mandlige livscyklus, men til at servicere og passe til både den kvindelige og den mandlige livscyklus, altså at vi får børn og har forskellige stadier i vores tilværelse. Det er det, mainstreaming og hele ligestillingsprocessen går ud på, og den slutter aldrig efter vores opfattelse.

Ministeren for udviklingsbistand (Poul Nielson):

Jeg tager ordet igen, fordi jeg overså noget, jeg burde have svaret hr. Jerup på før.

Hr. Jerup var inde på Verdensbanken og sagde, at Verdensbankens politik har feminiseret fattigdommen. Jeg synes, det er en forenklet betragtning. Jeg synes, det sammenbrud, vi har set i næsten alle afrikanske landes økonomi, har en bredere baggrund. Strukturtilpasningspolitikken har lige så meget at gøre med støtte og krav til den omstilling, der skal gennemføres i de afrikanske lande, præcis som den omstilling, der skulle og skal gennemføres i de østeuropæ-